

Θρησκευτική Μεταρρύθμιση –Λούθηρος

Τερλιμπάκου Ζωή

1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Θεολόγων, Θεσσαλονίκη 21 Μαΐου 2017

Εισαγωγή

- Η εργασία αφορά ένα διδακτικό σενάριο για το μάθημα των θρησκευτικών με τη χρήση ΤΠΕ και απευθύνεται στους μαθητές της Γ΄ τάξης Γυμνασίου
- Η διδακτική ενότητα η οποία επιλέχθηκε είναι “Θρησκευτική μεταρρύθμιση - Λούθηρος” επειδή εκτός από τη διδακτική αξία στο πλαίσιο του μαθήματος των θρησκευτικών έχει και διαθεματικές προεκτάσεις.

Περιεχόμενα

- Περιγραφή του διδακτικού σεναρίου
- Οργάνωση της διδασκαλίας & απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή
- Διδακτικοί Στόχοι
- Αναλυτική παρουσίαση του Σεναρίου
- Διδακτική προσέγγιση με ΤΠΕ
- Προτεινόμενες Δραστηριότητες
- Αξιολόγηση
- Συμπεράσματα

Περιγραφή του διδακτικού σεναρίου I

- Το σενάριο αξιοποιεί και τις σύγχρονες κοινωνιοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης του Vygotsky που πρεσβεύουν ότι η μάθηση επιτυγχάνεται μέσα από την αλληλεπίδραση των ατόμων στο πλαίσιο ομάδων εντός συγκεκριμένου πολιτισμικού πλαισίου.
- Επιλέγεται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας και η ανάθεση ρόλων εντός της ομάδας, πράγμα που συμβάλλει στην κινητοποίηση των μαθητών και τους παρέχει επιπλέον μαθησιακό κίνητρο.
- Η διείσδυση της ψηφιακής τεχνολογίας στο χώρο της εκπαίδευσης αποτελεί μια "σύγχρονη προσέγγιση" διδασκαλίας και μάθησης. Ζητούμενο της είναι ο τρόπος προσφοράς της γνώσης και η οργάνωση της διδασκαλίας με τεχνολογικά μέσα ώστε αυτή να γίνει αποτελεσματικότερη.
- Με βάση το ολιστικό μοντέλο κατά το οποίο οι νέες τεχνολογίες εντάσσονται και ενσωματώνονται σε όλα τα μαθήματα προσεγγίζεται η αξιοποίηση τους στο μάθημα των θρησκευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του μαθήματος των θρησκευτικών που είναι σχεσιακός και συναντησιακός συνάδει με την αξιοποίηση των τεχνολογιών εφόσον αυτές προυποθέτουν τη συνάντηση με τον άλλο.

Περιγραφή του διδακτικού σεναρίου II

- Η διδασκαλία μέσω του παρόντος σεναρίου είναι συμβατή με το νέο πρόγραμμα σπουδών καθώς επιδιώκεται η ενδυνάμωση του ήδη αποκτημένου θρησκευτικού γραμματισμού των μαθητών σε μια κατεύθυνση περισσότερο θεολογική και ιστορική.
- Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο συνδέεται με τις γνωστικές περιοχές: της Γλώσσας (λογοτεχνικά κείμενα, παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου), της ιστορίας, της γεωγραφίας, της Αισθητικής Αγωγής (Μουσική, Καλλιτεχνικά) και της Πληροφορικής.
- Το σενάριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν συμπλήρωμα της διδασκαλίας της 1^{ης} Θεματικής ενότητας (Θρησκευτικά Γ Γυμνασίου) ή ακόμη και να αποτελέσει, το μοναδικό δρόμο διδασκαλίας του .

Οργάνωση της διδασκαλίας & απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

- Εργαστήριο Πληροφορικής / Αριθμός Υπολογιστών: 8,
- φύλλα εργασίας,
- Λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και το power point,
- Επιλεγμένες σελίδες στο διαδίκτυο,
- Επεξεργαστής κειμένου,
- Εντυπες πηγές (βιβλίο μαθητή Γ΄ γυμνασίου).

Διδακτικοί Στόχοι I

A. Ως προς το γνωστικό αντικείμενο

- Να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά του χριστιανισμού της Ευρώπης
- Να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά των βασικών ομολογιών της Ευρώπης
- Να ανακαλύψουν και να συναισθανθούν τις επιπτώσεις της ιεραποστολής όταν δεν γίνεται με σεβασμό στο ανθρώπινο πρόσωπο
- Να γνωρίσουν την ιστορία του Λούθηρου
- Να ερμηνεύσουν το ρόλο του Πρωτεσταντισμού στη διαμόρφωση της κοινωνικής ζωής στην Ευρώπη.
- Να εκτιμήσουν το ρόλο της Μεταρρύθμισης στην Τέχνη .
- Να διατυπώσουν σκέψεις και συμπεράσματα σχετικά με το ρόλο της Μεταρρύθμισης στην πνευματική ζωή των πιστών και της παράδοσης που δημιουργήθηκε .
- Να διορθώσουν λανθασμένες αντιλήψεις γύρω από το θέμα
- Να υιοθετήσουν ολοκληρωμένη άποψη για την επέκταση της θρησκευτικής αντίδρασης στις χώρες της Ευρώπης

Διδακτικοί Στόχοι II

B. Ως προς τη χρήση των νέων τεχνολογιών

- Να εξοικειωθούν με το ενεργητικό και διερευνητικό μοντέλο μάθησης.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργατικής μάθησης.
- Να προσεγγίσουν τις ΤΠΕ ως εργαλεία και πηγές μάθησης.
- Να εξασκηθούν σε δεξιότητες που χρησιμοποιούνται στην επιστημονική έρευνα (όπως παρατήρηση, επιλογή και καταγραφή χρήσιμων πληροφοριών, σύγκριση και ερμηνεία, εμβάθυνση και διερεύνηση.)
- Να εξοικειωθούν στη χρήση του υπολογιστή και των περιφερειακών συσκευών.
- Να γνωρίσουν και να χρησιμοποιήσουν ψηφιακά εκπαιδευτικά εργαλεία, όπως το λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, το Διαδίκτυο, τον επεξεργαστή κειμένου για να διερευνήσουν - ανακαλύψουν θεολογικές έννοιες και σχέσεις με κατανοητό τρόπο.
- Να ασκηθούν στην παραγωγή ηλεκτρονικού λόγου διατυπώνοντας απόψεις και επιχειρήματα.
- Να υιοθετήσουν θετική στάση ως προς τη χρήση και τη χρησιμότητα του Η/Υ στη μαθησιακή διαδικασία.

Διδακτικοί Στόχοι III

Γ. Ως προς τη μαθησιακή διαδικασία

- Να οικοδομήσουν τη γνώση με τρόπο διερευνητικό.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργατικής μάθησης.
- Να καλλιεργήσουν κριτική και δημιουργική σκέψη..
- Να εξοικειωθούν με τη διερεύνηση και επιλογή πληροφοριών μέσα από το πλούσιο υλικό του διαδικτύου ή μέσα από το πληροφοριακό υλικό που παρέχουν λογισμικά.
- Να δραστηριοποιηθούν στο πλαίσιο της διερευνητικής – βιωματικής μάθησης.
- Να καλλιεργήσουν την ικανότητα να αξιολογούν πληροφορίες ως προς τη χρησιμότητά τους.
- Να αναπτύξουν αυτενέργεια και να μάθουν να οικοδομούν μόνοι τους της γνώση.
- Να ενεργοποιήσουν, μέσα από εμπειρίες και βιώματα, ατομικές και κοινωνικές αξίες.
- Να κατανοήσουν ότι τα Θρησκευτικά μπορεί να γίνουν προσιτά και κατανοητά μέσα από ευχάριστες και δημιουργικές δραστηριότητες με το κατάλληλο κάθε φορά οπτικοποιημένο υλικό.

Αναλυτική παρουσίαση του σεναρίου

Η μεθοδολογική προσέγγιση που προτείνεται περιλαμβάνει διδακτικές μεθόδους, όπως:

- τη γνωστική-εποικοδομητική, όπου οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες προκειμένου να συνδυαστεί η προϋπάρχουσα γνώση με τη νέα
- τη διερευνητική, όπου με την καθοδήγηση του διδάσκοντα οι μαθητές αναζητούν στοιχεία σε προεπιλεγμένες ιστοσελίδες του διαδικτύου
- την ομαδο-συνεργατική όπου δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να παράγουν λόγο σε έγγραφο με τον επεξεργαστή κειμένου
- τη μεθοδολογική προσέγγιση όπου τα φύλλα εργασίας είναι έτσι μεθοδευμένα, ώστε οι μαθητές σταδιακά να οδηγηθούν στη βαθύτερη μελέτη και γνώση των θεμάτων που επιλέχθηκαν για το σενάριο

Διδακτική προσέγγιση με ΤΠΕ

Η χρήση των ΤΠΕ με την καθοδήγηση του διδάσκοντα στο σενάριό μας μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των διδακτικών στόχων.

Στο σενάριό μας χρησιμοποιούμε:

- το λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και το λογισμικό παρουσίασης power point για το μάθημα των Θρησκευτικών Γ' τάξης που δίνει μια λεπτομερή παρουσίαση της ιστορικής εξέλιξης της Μεταρρύθμισης
- επιλεγμένες ιστοσελίδες του Διαδικτύου, που έχουν σχέση με τους θρησκευτικούς μεταρρυθμιστές της Ευρώπης
- έντυπα φύλλα εργασίας (στον επεξεργαστή κειμένου) και ηλεκτρονικό σταυρόλεξο με τη βοήθεια ενός λογισμικού ηλεκτρονικής αξιολόγησης (Hot Potatoes), που δίνουν την ευκαιρία, εκτός από την αξιολόγηση των μαθητών, για μεγαλύτερη συνεργασία

Το προτεινόμενο σενάριο

Διαδικασία:

- Οι μαθητές εισέρχονται στο εργαστήριο, χωρίζονται σε 8 ομάδες των τριών ατόμων, ετερογενείς ως προς τις μαθησιακές ή τεχνολογικές δυνατότητες.
- Παρουσιάζεται για λίγα λεπτά απόσπασμα από την ταινία “Λούθηρος” και στη συνέχεια με τη μέθοδο Artfur Thinking συγκεντρώνονται οι πρώτες πληροφορίες για το θέμα μας που είναι αίτια και αφορμή της θρησκευτικής Μεταρρύθμισης
- Παρουσιάζεται η ανάγκη να τεθεί ο στόχος του σεναρίου που είναι να γνωρίσουν και να ανακαλύψουν την εξέλιξη της χριστιανισμού στη Δύση και τις συνθήκες που τον διαμόρφωσαν μέχρι σήμερα

Προτεινόμενες δραστηριότητες I

A. 1^η διδακτική ώρα:

Στην αρχή της 1ης διδακτικής ώρας θα γίνει αναφορά στους μαθητές ότι θα εργασθούν ομαδοσυνεργατικά και θα τους γίνει υπενθύμιση των εφαρμογών που θα χρησιμοποιηθούν.

Στη συνέχεια ακολουθώντας τον σύνδεσμο στο

<https://www.youtube.com/watch?v=1UyILJDFre4> παρακολουθούν

απόσπασμα από την ταινία του Ερικ Τιλ «Λούθηρος» και με τη μέθοδο Artfur Thinking συγκεντρώνονται οι πρώτες πληροφορίες για το θέμα μας.

Κατόπιν παρουσιάζεται η ανάγκη να τεθεί ο στόχος της εργασίας που είναι να γνωρίσουν και να ανακαλύψουν τα αίτια της θρησκευτικής αντίδρασης της Ευρώπης και τις επιδράσεις για τους λαούς της .

Προτεινόμενες δραστηριότητες II

Στη συνέχεια οι μαθητές όλοι διερευνούν το θέμα του μαθήματος περιδιαβαίνοντας στο ήδη εγκατεστημένο λογισμικό παρουσιάσεων power point, εντοπίζοντας στοιχεία για τη θεματική ενότητα θρησκευτική Μεταρρύθμιση Λούθηρος Καλβίνος Ζβίγγλιος. Πατώντας το συγκεκριμένο σύνδεσμο, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να διαβάσουν όλο το γεγονός που διερευνούμε. Αυτή η δραστηριότητα εμπλουτίζεται με παράθεση για ανάγνωση σύντομων κειμένων του Λούθηρου αλλά και των 95 θέσεων που θυροκόλλησε ο Λούθηρος <http://logotexnikoperiboli.blogspot.gr/2015/11/luther-95.html>, με το κείμενο να αποδίδεται στην νεοελληνική γλώσσα.

Τους μοιράζεται φύλλο εργασίας όπου τους ζητείται να απαντήσουν σε σύντομες ερωτήσεις με βάση το εξεταζόμενο γεγονός.

Όλα αυτά συνδυάζονται με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών.

Προτεινόμενες δραστηριότητες III

Β. 2^η διδακτική ώρα: Σε συνέχεια των προηγουμένων, οι μαθητές χρησιμοποιούν έναν φυλλομετρητή για να περιηγηθούν σε κάποιες επιλεγμένες σελίδες στο Διαδίκτυο. Η γλώσσα και το ύφος του περιεχομένου είναι κατάλληλα για την ηλικία των μαθητών.

Κύριος στόχος είναι να ορισθεί χρονικά και γεωγραφικά το συγκεκριμένο γεγονός

<https://istoriatexnespolitismos.wordpress.com/2013/06/20/ευρωπη-στη-δινη-τησ-προτεσταντιησ-με/>

Να γνωρίσουν τις διάφορες πρωτεσταντικές ομολογίες και να εστιάσουν στις θεολογικές διαφορές που προκύπτουν

http://peritexnisologos.blogspot.gr/2013/06/blog-post_17.html

Επίσης να συμπληρώσουν τις γνώσεις τους για το θέμα με αναφορά και σε άλλους μεταρρυθμιστές [http://www.sostis.gr/blog/item/721-h-arxh-tou-protestantismou-c\(τελος](http://www.sostis.gr/blog/item/721-h-arxh-tou-protestantismou-c(τελος)

Στη συνέχεια καλούνται να δημιουργήσουν μια χρονογραμμή με τους ιστορικούς σταθμούς της πορείας της Μεταρρύθμισης και των προσώπων που συνέβαλαν σε αυτή με το λογισμικό power point.

Προτεινόμενες δραστηριότητες III

- Στη συνέχεια των προηγούμενων, οι μαθητές χρησιμοποιούν έναν φυλλομετρητή για να περιηγηθούν σε κάποιες επιλεγμένες σελίδες στο Διαδίκτυο. Κύριος στόχος εδώ είναι να “εκφραστεί” πολιτιστικά το συγκεκριμένο γεγονός και πως συνσντάται σήμερα. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές θα ανοίξουν την ιστοσελίδα (συντόμευση της οποίας υπά ρχει στο φάκελο που έχει δημιουργηθεί στην επιφάνεια εργασίας για το μάθημα όπου μπορούν να ακούσουν ηχογραφημένους εκκλησιαστική μουσική και να περιηγηθούν στο εσωτερικό πρωτεσταντικού ναού και στη συνέχεια θα αναζητήσουν πρωτεσταντικούς ναούς της ευρώπη
- <https://www.youtube.com/watch?v=iOTyW-rmxD4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=pdKQh7pHlwc>
- Ζητείται από κάθε ομάδα να δημιουργήσει ένα φάκελο στην επιφάνεια εργασίας, μέσα στον οποίο θα βάλει επιλεγμένες εικόνες, αναπτύ σsonτας έτσι την δεξιότητα της άντλησης, συλλογής και οργάνωσης δεδομένων .

Προτεινόμενες δραστηριότητες IV

Το τελευταίο μέρος της διδακτικής ώρας αφιερώνεται στην αξιολόγηση της διδακτικής ενότητας.

Αυτό επιχειρείται με μια άσκηση ηλεκτρονικού σταυρόλεξου με βασικές λέξεις της διδακτικής ενότητας η οποία έχει δημιουργηθεί με το λογισμικό ηλεκτρονικής αξιολόγησης Hot Potatoes που επιτρέπει τη δημιουργία αλληλεπιδραστικών τεστ πολλαπλών ερωτήσεων, σταυρόλεξα, αντιστοίχισης, ταξινόμησης και συμπλήρωσης κενών.

Επίσης με ένα κουίζ, όπου οι μαθητές μέσω του επεξεργαστή κειμένου προσπαθούν να διατυπώσουν τα χαρακτηριστικά του πρωτεσταντισμού. Επιπλέον να επιλέξουν μια εικόνα, από αυτές που έχουν στο φάκελό τους να την επικολλήσουν στο φύλλο εργασίας τους και να συντάξουν σύντομο κείμενο σχετικό με την εικόνα.

Συμπληρωμένα φύλλα εργασίας εκτυπώνονται και αναρτώνται στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης

Αξιολόγηση του σεναρίου

Το σενάριο εφαρμόστηκε απο τον διδάσκοντα ομιλούντα και αξιολογήθηκε ως εξής.

- Πριν ξεκινήσει το σενάριο οι μαθητές συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο όπου τους ζητήθηκε να καταγράψουν τη γνώμη τους για το μάθημα των θρησκευτικών, να απαντήσουν τι σημαίνει Πρωτεσταντισμός και ποιους θρησκευτικούς μεταρρυθμιστές γνωρίζουν καθώς και τη γνώμη τους για τη χρήση του Η/Υ στο μάθημα.
- Οι απαντήσεις που έδωσαν ήταν 40% το μάθημα βαρετό, 21% απάντησαν σωστά στους εξεταζόμενους όρους και 75% είχαν θετική στάση στη χρήση του Η/Υ.
- Μετά το πέρας του σεναρίου δώθηκε το ίδιο ερωτηματολόγιο και οι μαθητές απάντησαν με ποσοστό 90% να δείχνουν εντυπωσιασμένοι και ικανοποιημένοι με το μάθημα, 93% απάντησαν σωστά στους εξεταζόμενους όρους και όλοι 99% είχαν θετική άποψη για τη χρήση των υπολογιστών στο μάθημα.
- Δήλωσαν ενθουσιασμένοι από τον τρόπο αξιολόγησης τους και το ηλεκτρονικό σταυρόλεξο. Τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου επιβεβαίωσαν την άποψη του διδάσκοντα από την προσωπική παρατήρηση και επαφή με τους μαθητές του.

Συμπεράσματα

Η ομαδική εργασία έχει καλύτερα αποτελέσματα, συνεισφέρει στη βελτίωση του συναισθηματικού κλίματος, το οποίο είναι προαπαιτούμενο για το γνωστικό επίπεδο.

Διαμορφώνεται η συνεργατική μορφή διδασκαλίας, συμμετέχουν όλοι οι μαθητές της τάξης, κοινωνικοποιούνται, μαθαίνουν να λειτουργούν δημοκρατικά μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες, με πνεύμα συνεργασίας και αλληλοβοήθειας επιλύοντας τυχόν αντιθέσεις ή συγκρούσεις με την επικοινωνία και τον διάλογο καθώς και ο εκπαιδευτικός παύει να διαδραματίζει τον κυρίαρχο ρόλο στον προσανατολισμό της σκέψης των μαθητών.

Οι μαθητές οδηγούνται αβίαστα σε συμπεράσματα και ενεργοποιούν την αντιληπτική τους ικανότητα με τις πικρόλες δραστηριότητες που τους παρέχει η χρήση των ΤΠΕ.

σας ευχαριστώ